

Onthemende projecten

WERKPROJECTEN

Eén project is al eind 2007 gestart en loopt in 2008 nog door. Daarnaast worden er in 2008 nog vier nieuwe werkprojecten opgestart.

In vergelijking met vorige jaren zijn er minder werkprojecten doorgegaan omdat Lex Brouwers sinds de maand juli geen deel meer uitmaakt van het team ontheming en niet onmiddellijk vervangen werd. We besluiten een bezinningsmoment in te lassen en even terug te kijken naar het ontstaan, de evolutie en de toekomst van de werkprojecten in Frankrijk.

In november organiseren we opnieuw een **gastgezinnendag** waar we, naast het traditionele kennismaken en uitwisselen van ervaringen tijdens een gezellige en smakelijke maaltijd, ook samen met de gezinnen nadenken over het kader waarin Oikoten werkprojecten organiseert.

Het valt ons op hoe sterk het engagement van de gezinnen is en blijft om lief en leed te delen met jongeren, die vast zitten in hun leven en die ze een kans willen geven om uit hun, dikwijls uitzichtloze, situatie te raken.

PROJECTEN

Opgestart in 2007

Aaron en Sven starten oorspronkelijk samen hun werkproject in hetzelfde gezin. De gastheer, Philippe, heeft uitdrukkelijk de vraag gesteld om 2 jongeren tegelijk te mogen opvangen en we willen dit experiment graag een kans geven. Het objectief is om samen met hen een tipi-kamp te bouwen dat later verhuurd zou kunnen worden aan toeristen voor paardrijvakanties. Het is de eerste keer dat twee jongeren tegelijkertijd in een gastgezin verblijven en werken.

Al snel na de start van het project wordt Sven echter, naar aanleiding van een woede-uitbarsting, aan een ander gastgezin toevertrouwd. Aaron blijft alleen achter bij het oorspronkelijke gastgezin.

Sven verhuist naar een gastgezin dat een gemengd boerenbedrijf runt. Hij wordt er ingeschakeld om mee te helpen met het voederen en verzorgen van de varkens, kippen, schapen,... Zijn gezin is erg tevreden over zijn werkhouding, maar zijn woede-uitbarstingen en het stiekem getelefoneer en hier oneerlijk over zijn, blijven een niet te onderschatten probleem. Als, na verschillende nieuwe kansen, uiteindelijk besloten wordt het project stop te zetten, komt het tot een crisissituatie. Meer en meer wordt duidelijk dat Sven gespecialiseerde hulp nodig heeft, die wij hem niet kunnen bieden. We vragen de jeugdrechtbank een gepaste plaats te zoeken voor deze jongen in de jeugdpsychiatrie.

Onthemende projecten

Door het conflict van Sven met de gastheer kent Aarons project een enigszins onrustige start, maar Aaron bewaart afstand en is zo verstandig om geen partij te trekken. Vanaf dan is het project vrij vlot verlopen.

Ondanks het feit dat hij terecht komt op een erg afgelegen plek en er weinig ontspanning is naast het zware werk, toont deze stadsjongen dat hij hard kan werken, flink kan doorzetten en zichzelf kan blijven motiveren.

Zijn project verloopt goed en hij keert na vier maanden fier en gelukkig terug naar zijn familie.

Opgestart in 2008

Boris is een jongen die vóór de start van zijn project in een gemeenschapsinstelling verblijft. Hij worstelt met een drugsprobleem en staat er in het leven erg alleen voor.

Hij wil graag in het buitenland werken en we organiseren een project voor hem bij een gezin waar hij kan meehelpen in de wijnteelt. Hij zal er naast het snoeien van de wijnstruiken mee instaan voor het huishouden en het verzorgen van de kippen en de varkens. De eerste twee maanden verlopen goed maar beetje bij beetje begint Boris het vertrouwen van zijn gezin te schenden. Tijdens het achterbanbezoek ontdekken we dan dat Boris de grens overschreden heeft. Door zijn geringe achterban in België besluiten we desondanks om hem een laatste kans te geven om zijn project af te maken. Boris verhuist dan ook voor de laatste zes weken naar een ander gastgezin met een gemengd boerenbedrijf. Hij toont ons dat hij opgelucht is dat zijn project niet stopt en hij verzekert ons dat hij geen 'domme dingen' meer zal doen. Boris maakt hiermee een bewuste keuze om zijn werkproject af te maken tot het einde. Na zijn project gaat hij op kamertraining.

Dirk volbrengt zijn werkproject op de biologische koeien- en kaasboerderij van een gastgezin dat al vele jaren met ons meewerkt. Hij is de elfde jongere die bij hen een project doet. Dirk verbleef voordien in de gemeenschapsinstelling omwille van zware feiten, maar zijn project verloopt probleemloos. Hij ontpopt zich als een goede werker met behoorlijk wat discipline. In sociaal opzicht is hij ook erg aangenaam en hij wordt door het gastgezin als een echte aanwinst beschouwd. Dirk beëindigt net voor de zomervakantie succesvol zijn project en gaat terug thuis wonen.

Ahmed verblijft vóór de start van zijn project in de gemeenschapsinstelling, hoofdzakelijk omwille van een drugsprobleem. Hij wil graag op project om een punt te zetten achter zijn instellingsloopbaan en op eigen benen te kunnen staan. Hij wordt immers meerderjarig vlak na zijn project. Hij komt terecht bij een gastgezin dat voor de eerste keer in zee gaat met Oikoten. Ze hebben zich net geïnstalleerd als boeren die koeien kweken en Ahmed wordt aangemoedigd om mee te helpen de vele omheiningen te maken.

Onthemende projecten

Helaas klikt het niet tussen hem en de vrouw des huizes. Na twee maanden besluiten we dan ook om hem in een ander gezin te plaatsen en hij komt zodoende terecht in een gezin met een heleboel paarden en twee geiten. Ahmed herpakt zich en toont ons dat hij met hart en ziel voor een werkproject gekozen heeft. Hij werkt, weliswaar langzaam, maar nauwkeurig en is voor zijn gastgezin een aangenaam gezelschap met een gezonde dosis humor. Het verder verloop van zijn project is erg positief en tevreden keert hij na vier maanden terug en gaat bij zijn familie wonen.

Timmy werd geboren in El Salvador en is al heel jong geadopteerd door een familie in Vlaanderen. Hij kwam in de gemeenschapsinstelling terecht door druggebruik. Hij wil graag aan de mensen die belangrijk voor hem zijn én aan zichzelf tonen dat hij kan volhouden en werken en na het project wil hij graag op eigen benen staan. Hij komt terecht in een familie die een bedrijf heeft waar pluimvee gekweekt en verwerkt wordt. Timmy spreekt bij de start van zijn project reeds vloeiend Frans en zijn gastgezin merkt al heel snel op dat hij een heuse meerwaarde is en hun heel wat werk uit handen neemt.

Zijn project eindigt in januari 2009.

Onthemende projecten

TOCHTEN

INLEIDING

In 2008 begeleiden we twee staptochten die reeds in 2007 begonnen zijn: het gaat om twee individuele tochten voor jongens, waarvan één met een vrouwelijke begeleidster. In 2008 vertrekken er nog 10 jongeren in 8 projecten. Hieronder volgt een kort verslag van elke tocht.

VERSLAG OVER DE TOCHTEN

Opgestart in 2007

Najaarstocht Le Puy - Santiago

Gemengde tochten herbergen een aantal risico's die in onze klassieke vrouw-meisje of man-jongen(-jongens) formules afwezig blijven. De grenzen van intimiteit en intimidatie worden makkelijker overschreden. Het vraagt dus rijp beraad vooraleer het licht op groen te zetten voor een uitzondering. Omdat er voor deze tocht geen meisjes zijn die zich kandidaat stellen, overwegen we serieus om de begeleidster te laten vertrekken met Danny, een goedlachse jongen uit een problematische opvoedingssituatie die ondertussen in een gemeenschapsinstelling verblijft. Dat de begeleidster zelf moeder is van een ondertussen volwassen kerel geeft ons het laatste duwtje in de rug.

De verstandhouding tussen Danny en de begeleidster is vanaf het begin erg goed. Ze lachen veel samen en kunnen bij conflicten de dingen met elkaar bespreken. De stappers genieten erg van de bij momenten barre tocht. Eind 2007 hebben ze nog 16 dagen te gaan. Op de aankomstreceptie zet dit ongewone tweetal mekaar treffend in de bloemetjes. Na de tocht gaat Danny begeleid zelfstandig wonen.

Wintertocht Tours - Finisterra

Na een lange zoektocht naar een mannelijke begeleider voor een wintertocht, stelt deze ex-begeleider met al meerdere tochten op zijn conto, zich kandidaat. Erkan is een stille, jonge homo. Zijn familie heeft problemen met zijn geaardheid. Nadat hij thuis wegliep, woont hij sinds een jaar in een private instelling. Daar loopt de begeleiding niet altijd gemakkelijk, maar de instelling wil Erkan na een geslaagde tocht wel graag verder begeleiden in zelfstandig wonen. De jongen wil zelf met een tocht aan zijn familie bewijzen dat hij op eigen benen kan staan.

Onthemende projecten

Het is voor Erkan aanvankelijk wel wennen aan het stappen en de fysieke ongemakken die met een wintertocht gepaard gaan. Toch verloopt de tocht vlot. Deze jongeman, die voor het project heel erg bezig was om zijn geaardheid een plek te geven, doet dat ook binnen de tocht, zonder dat dit het tochtverloop in gevaar brengt.

Bij de jaarovergang van 2007 naar 2008 hebben deze stappers al een flink stuk achter de rug. Eind februari komen ze terug in België toe. Door de nauwe samenwerking met de instelling waar hij vandaan komt, kan Erkan quasi onmiddellijk starten met begeleid zelfstandig wonen.

Opgestart in 2008

Voorjaarstocht Montbrison - Santiago

Sylvain verblijft in een gemeenschapsinstelling en wordt geselecteerd voor een tocht. Bang om eraan te beginnen, keert hij niet terug uit weekend de dag voor hij aan zijn project zou beginnen en blijft spoorloos, zodat wij één van de andere kandidaten opvissen.

De begeleider, een open en eenvoudige jongeman laat zich niet van de wijs brengen en staat er 14 dagen later weer. Hij kan vertrekken met Johan, een 17-jarige zeer gemotiveerde jongen die voor de vijfde maal in de federale gesloten jeugdinstelling is geplaatst.

Tijdens de voorbereiding wordt hij nog verschillende keren door de politie verhoord voor nieuw aan het licht gekomen feiten. Zijn motivatie wankelt, maar hij bijt door en begint met inzet aan de tocht.

Het parcours is zwaar, stappen doen ze als de besten. De "harde" jongen in Johan kraakt wel, begeeft niet helemaal, maar de menselijke warmte die ze op hun tocht mogen ervaren, maakt zijn mens- en wereldbeeld toch een stuk genuanceerder. Ruzie of meningsgeschillen tussen Johan en de begeleider worden voor het slapengaan doorgepraat en bijgelegd. Ver van alle verleidingen fantaseert Johan hoe zijn leven er in de toekomst zou kunnen uitzien en hij maakt plannen om tijdens de zomer per fiets terug te keren naar Santiago.

Fier, uitgelaten en gelouterd keert Johan weer en trekt bij zijn vader in, die met stijgende verwondering de prestatie van zijn zoon heeft aanschouwd.

Onthemende projecten

Voorjaarstocht Le Puy-en-Velay - Santiago

Nathalie is een meisje dat al 3 jaar in een home zit. Ze wil eigenlijk bij haar mama en zus wonen, maar door omstandigheden lukt dat niet. Haar jeugdrechter geeft haar de toestemming om naar huis te gaan als ze een geslaagde tocht kan voorleggen. Nathalie vertrekt vol goede moed, maar ook met een bang hartje, samen met haar begeleidster, een sterke jonge vrouw, in Le Puy. Al snel wordt duidelijk dat fysieke problemen de tocht zullen domineren. Zowel Nathalie als de begeleidster worden af en aan geplaagd door letsels. Ze lopen bovendien de iets zwaardere noordelijke camino in Spanje. Maar Nathalie is een koppige meid en in dit geval speelt dat in haar voordeel. Met veel humor doorstaan deze 2 dames een mentaal en fysiek zwaar parcours. Nathalie denkt veel na over thuis, wil graag terug, maar beseft ook dat het niet evident zal zijn. Ze wil geen bemoeienis meer van andere mensen, ook geen thuisbegeleiding. Er is al genoeg geprobeerd volgens haar. Het bereiken van haar doel overtuigt haar jeugdrechter en Nathalie is dolblij dat ze terug naar huis mag.

Zomertocht Tildonk - Finisterra

Tomas is een 16-jarige jongen met een zwaar drugsverleden en een lang instellingsparcours, die na langdurige plaatsingen in de gemeenschapsinstellingen op zoek is naar rust in zijn leven.

Kamal, 17 jaar, kampt ook met een drugsprobleem en wil aan zijn moeder tonen dat hij kan volhouden. Hij verblijft in de gemeenschapsinstelling in Ruiselede.

De begeleider stapte 20 jaar geleden voor Oikoten naar Compostela en ziet deze tocht als een mijlpaal in zijn leven.

Na een vrij tumultueuze voorbereiding stappen ze samen de deur uit.

De begeleider moet na 14 dagen gekwetst naar huis terugkeren en wordt gedurende een tiental dagen vervangen door een ervaren oud-begeleider. Maar de kwetsuur is hardnekkig en er vertrekt een nieuwe begeleider voor de resterende drie maanden. Enkele dagen nadat hij de groep vervoegt, doet er zich een merkwaardig incident voor waarbij Kamal licht gekwetst wordt. Los daarvan kampt Kamal ook met een ontsteking die hem dwingt om een tiental dagen te rusten.

Bij het eerste bezoek is het groepje terug voltallig en lijken ze voorgoed vertrokken, maar Kamal blijft last hebben van zijn ontsteking, zodat hij, na nog enkele rustpauzes, definitief stopt in 't zicht van de Pyreneeën. De begeleider en de andere jongen vormen een mooi duo dat zich door niks laat stoppen. Integendeel, de tijd verloren door de herhaalde kwetsuren van hun stapgenoot halen ze weer in en ze bereiken samen Santiago.

De gekwetste jongen is naar huis weergekeerd, voor Tomas is er plaats voorzien in een centrum voor kamertraining.

Onthemende projecten

Zomertocht St. Guilhem-le -Desert - Santiago

Fien is een heftige jonge meid die afwisselend bij mama en papa woont. De scheiding van haar ouders viel haar enorm zwaar. Constante fugues en grenzeloos gedrag duwen haar richting psychiatrie, maar daar wil ze niet van weten. Voor een tocht lijkt ze zich wel enigszins te kunnen motiveren. Maar al tijdens de zevendaagse voorbereiding blijkt dat Fiens motivatie ontoereikend is, ze geeft op tijdens de tweedaagse en keert naar huis terug.

Heidi is een stil meisje dat al veel te lang in Beernem zit. Ze wordt geselecteerd maar blijkt net weggelopen te zijn uit de instelling. Op het moment dat Fien opgeeft is Heidi opgepakt en zit ze weer in Beernem. Gemotiveerd begint ze samen met een nieuwe begeleidster aan een ingekorte voorbereiding. Heidi wil kost wat kost terug bij papa gaan wonen als ze haar tocht afmaakt. Haar jeugdrechter is niet helemaal overtuigd, want daar liep het keer op keer fout. Vastberaden om zich te bewijzen beginnen ze aan het hete en steile parcours in St. Guilhem. Maar heimwee steekt al snel de kop op en Heidi wil terugkeren. Uiteindelijk maakt ze toch de klik en zijn ze definitief vertrokken. Het contact met het thuisfront blijft een pijnpunt: Heidi belt heel geregeld met haar papa. Hij moet haar blijven motiveren om te stappen. Uiteindelijk kan Heidi toch afstand nemen en bewuster nadenken over haar situatie. Ze ziet de valkuilen van het terug naar huis gaan, maar blijft hopen dat ze de toestemming zal krijgen. Uitgeput bereiken de meisjes Santiago en op een zitting kan Heidi haar jeugdrechter overtuigen van haar wilskracht en doorzettingsvermogen: ze mag terug bij papa gaan wonen.

Najaarstocht Le Puy - Finisterra

Dieter wordt de dag vóór zijn vertrek 16, net op tijd dus om aan een project te kunnen deelnemen. Hij is dolgelukkig, want hij was in eerste instantie niet geselecteerd. De andere kandidaat, een jongen van Congolese afkomst uit de gemeenschapsinstelling, wil ook erg graag vertrekken, maar moet afhaken gezien zijn paspoort niet tijdig in orde kan komen. Hij krijgt een kans in een volgend project, maar maakt hier geen gebruik van.

Dieter, die al bijna een jaar in de K-dienst van het psychiatrisch centrum in Tienen verblijft, worstelt met een zwaar drugsprobleem. Zowel de mensen van de K-dienst als hijzelf hebben het gevoel dat een verder verblijf daar hem niet vooruit zou helpen. Dieter wil zeer graag op tocht en is dan ook erg blij dat hij toch kan vertrekken.

Dieter kan het goed vinden met zijn begeleider en ze worden een vrolijk duo, dat onderweg veel bewondering oogst. Hun leeftijdsverschil is opvallend en ze stellen zich dan maar voor als grootvader en kleinzoon.

Onthemende projecten

Ze genieten allebei enorm van de tocht, die zo probleemloos verloopt dat beiden het als een grote vakantie beschouwen. Zijn drugsprobleem lijkt al snel tot het verleden te behoren. Dieter, die een hekel heeft aan autoriteit en school, wil het liefst zo lang mogelijk blijven stappen en niet teveel aan de toekomst denken. Hij zou met plezier nog te voet terugkeren. Zoals gepland gaat Dieter na het project terug bij zijn ouders wonen met begeleiding van Outreach.

Najaarstocht Marseille - Santiago

Uit een veelheid aan brieven worden in oktober twee jongemannen geselecteerd voor een voettocht van vier maanden. De afstand van Marseille tot Santiago lijkt op het eerste zicht nogal kort voor een voettocht die vier maanden duurt, maar het plan is om waar mogelijk de wandelpaden van de GR10 te benutten, wat in de winter best wel 'tricky' is. Hierdoor wordt er op sommige dagen niet meer dan 15 kilometer gestapt.

Albert zit in de federale jeugdinstelling in Everberg en kampt met een ernstig drugsprobleem. Stefaan verblijft in de gemeenschapsinstelling en worstelt met een erg moeilijke thuissituatie. De jongens hebben een erg verschillende achtergrond, maar voor beiden is het overduidelijk dat het menens is. De tocht verloopt dan ook quasi vlekkeloos. De begeleider, die niet aan z'n proefstuk toe is, slaagt erin om de groep, waar mogelijk, over een bergpas te leiden zonder dat de onderneming te risicovol wordt. De opwarming van de aarde draagt wellicht z'n steentje bij, want de tocht aan de voet van de Pyreneeën is arm aan sneeuw.

Bij de jaarovergang is deze tocht nog lopende.

Najaarstocht Le Puy-en-Velay - Finisterra

Farida verblijft al meer dan een half jaar in een gemeenschapsinstelling. Moeder is afkerig t.o.v. de hele jeugdzorg en ook gekant tegen dit project. Farida wil sterker worden en hoopt dat haar moeder bijdraait. Van bij aanvang heeft ze met haar begeleidster een heel nauwe band.

Het project begint met een domme kwetsuur van Farida, opgelopen juist voor de voorbereiding. Ze reizen toch af naar Le Puy, hun vertrekplaats en wachten daar tot de kwetsuur voldoende is genezen, terwijl de spanning oploopt. Eens ze dan toch op weg zijn, gaat het moeizaam en liggen ze, wegens een nieuwe kwetsuur van Farida nog een aantal dagen stil. Maar de stapsters volhardden en in het zicht van de Pyreneeën met negen dagen achterstand op hun schema, slaat de stemming om: Farida wordt een gemotiveerde stapster, die nog steeds erg nauw aanleunt bij haar begeleidster.

De kans dat ze hun einddoel bereiken is nu erg groot.

Onthemende projecten

Wintertocht Arles-Santiago

In de winter wil onze jongste collega, Eva, de uitdaging aangaan om de rol van begeleidster op te nemen.

Ilse verblijft in de gemeenschapsinstelling in Beernem. Op het moment van haar kandidatuur komt ze niet terug naar de instelling na een weekendje thuis geweest te zijn. Enkele maanden later pikken we ze opnieuw op in onze selectie. Ilse is bijzonder enthousiast en verbijt tijdens de voorbereiding heel wat pijn. Helaas wordt ze gedwongen op te geven omwille van twee ontstoken knieën.

We gaan op zoek naar een nieuwe kandidate om met Eva te vertrekken, maar het project wordt uitgesteld naar begin 2009.

Onthemende projecten

ENKELE VASTSTELLINGEN EN EVOLUTIES

DE KANDIDATEN

In 2008 stellen 56 jongeren zich kandidaat om deel te nemen aan een onthemingsproject. Dat zijn er een paar meer dan in 2007. Daarvan zijn 25 % meisjes.

De meerderheid van de kandidaten (41) verblijft in een gemeenschapsinstelling. Het gaat om 73%, het hoogste percentage van de laatste 9 jaar. Dit is logisch gezien onze intense samenwerking en toont aan dat we binnen de gemeenschapsinstellingen nog steeds gezien worden als een waardevol alternatief.

In tegenstelling tot vorig jaar is er dit jaar opnieuw een stijging in de vraag naar werkprojecten. Toch blijft de meerderheid van de jongeren (25) om een tocht vragen, terwijl 18 van hen een werkproject verkiezen. Er zijn 9 jongeren die geen voorkeur hebben voor een bepaalde projectvorm, de overige jongeren hun voorkeur is onbekend.

DE DEELNEMERS

Bij de 20 deelnemers zijn er 5 meisjes, een aantal dat vergelijkbaar is met de vorige jaren.

Wat opvalt in vergelijking met 2007 is dat er toen 5 projecten werden afgebroken. In 2008 waren er dat maar twee. Slechts één project is dit jaar gestopt omwille van probleemgedrag van de jongere. De andere jongere diende zijn project stop te zetten om fysieke redenen. Een bedenking daarbij is wel dat er bij de werkprojecten in 2008 een aantal jongeren een nieuwe kans hebben gekregen in een ander gastgezin. Dit heeft ervoor gezorgd dat projecten die erg moeilijk liepen toch niet zijn afgebroken.

In de cijfers van 2008 zitten ook 3 jongeren die niet zijn vertrokken. Als we die laatste niet meetellen bij het berekenen van het slaagpercentage, dan werden 14 van de 16 projecten tot een goed einde gebracht (88%). Tellen we ze wel mee, dan komen we uit bij een slaagpercentage van 75%, wat vergelijkbaar is met 2007. Het is verdedigbaar deze jongeren niet mee te nemen in de berekening, gezien hun project nooit echt gestart is. Eén jongen was geselecteerd, maar liep weg uit de instelling vlak voor de start van de voorbereiding en één meisje moest opgeven tijdens de voorbereiding omwille van fysieke redenen. Een tweede meisje gaf op tijdens de voorbereiding, omdat ze bij nader inzien het project niet zag zitten.

Enkele andere cijfers die opvallen, maar waar niet meteen een verklaring voor is:

In 2007 hadden we 5 jongeren van allochtone afkomst, in 2008 maar één. In 2007 hadden we 6 jongeren met een voorafgaande opname in een ontwenningencentrum, in 2008 was dat er maar één.

Onthemende projecten

Waar het overgrote deel van de jongeren bij de start van het project in een gemeenschapsinstelling verblijft, verblijven veel jongeren onmiddellijk na het project thuis. Twee maanden later is het gezin van herkomst nog steeds de meest voorkomende verblijfsvorm. De doelstelling om jongeren te laten doorstromen van een intensieve, gesloten hulpverlening naar een open hulpverlening, dicht bij de thuiscontext, wordt dus gerealiseerd na twee maanden.

Na zes maanden ziet de situatie er enigszins anders uit. Vijf jongeren zitten in een gesloten setting (gemeenschapsinstelling of gevangenis). Dit is veruit het hoogste cijfer sinds we de verblijfplaats na zes maanden registreren. Het lijkt niet zinvol om op basis van kleine aantallen en relatief korte termijnen al conclusies te trekken - de factor toeval kan altijd een belangrijke rol spelen. Enkele beschouwingen in verband met het effect van een project op lange termijn vindt u in het nawoord.

Onthemende projecten

FRAGMENT UIT EEN DAGBOEK

ONDERWEG : FRAGMENTEN UIT EEN DAGBOEK

Om te illustreren dat de ene tocht al lichtvoetiger is dan de andere, tracteren we u dit jaar op 2 dagboekfragmenten.

Fragmenten uit het weekverslag van een jongenstocht

Boetetocht der Warhoofdigen (3)
Bemind thuisfront,

Een half pond vijgen x 3.000

Wat een vrome zwerver op Gods GRillige paden in Francia niet allemaal te weten komt: blijkt dat er 3.000 kerken in de achtertuin van Carla Bruni gewijd zijn aan Sint Rochus, bekend in heilige kringen omdat hij in het jaar stillekes een halve jas cadeau heeft gedaan aan een bedelaar. Ons eigenste heilig exemplaar vindt dat terecht maar slappe toebak en heeft besloten om zelf minstens zijn halve gewicht hier te lande achter te laten. Toen ik hem vanochtend, zo van op afstand vanachter mijn duim bekeek, schat ik dat hij, goe nat en bloot aan de haak, nog hooguit 57 kilo weegt. En zelf heb ik, bij Piet en Stef, die wij morgenavond in Auvillar gaan verwelkomen, ook al een broeksband besteld. 't Is nochtans niet dat wij slecht of weinig eten; integendeel, we hebben de afgelopen week zelfs een ietsiepietsie boven onze stand geleefd. Een beetje opslag zit er niet in zeker? Soit, we zullen de koorden rond onze pijen wel een beetje harder aantrekken. 't Is tenslotte een boetetocht. Zo voelde het gisterenavond trouwens ook een beetje. Hoewel onze beentjes stilaan Olympisch gesmeerd geraken zijn we toch als een half pond vijgen Moissac binnengerold.

Feng Shit

Sommige mensen hebben meer orde dan anderen. Dat heb ik zelf op de Chemin St.Jacques gezien. Een mede-pelgrime vóór ons, ontwaarde een pak regenwolken, opende haar rugzak, pakte daar een regenjas uit en stapte vlotjes verder. Dat lijkt simpel, maar is het niet. Ik zag die wolken ook, dus rugzak op de grond, rugzak open, eerst effe een fleece opzijleggen, dan een koppel teva's, vervolgens een grondzeil, een koffiepote, een gamel, een toiletzakje, een blik linzen, tentstokken, enfin, als de hele anekesnest op de grond ligt, valt mijn frank dat mijn poncho in de kopzak zit.

Onthemende projecten

En begint het te regenen. Dus alles snelsnel terug in de rugzak gebokst. Nu, zo'n poncho vergt ook een beetje oefening vooraleer je hem voor de eerste keer juist aantrekt. De beginneling wil hem al eens achterstevoren aantrekken zodat je met die kap van voor, geen steek meer voor je ogen ziet. En als hij dan eindelijk juist zit schijnt het zonnetje weer. Kloteponcho! En de binnenhuisinrichting van de tent? Tja. Dat zal voor een andere keer zijn. Ik zal alvast verklappen dat er geregeld meeuwen rond Dieters tent neerstrijken. Verdomme, ik lig hier midden in een nest boosaardige rosse mieren.

Rapper godverdomme luien hond

Bovenstaand nummertje van "Katastroof" en Dieters favoriete staplied, beschrijft uitstekend het tempo van de afgelopen week. Zoals gezegd, gesmeerd. Vorige maandag hebben wij, puur voor de lol van 't lijden, vanaf Varaire 34 km afgebokst zodat we zowat gans de week een halve dag voor liepen op ons schema. Geregeld, zij het zelden het eerste uur van de dag, produceert onze jonge pelgrim een stofwolk en knalt roadrunnend een berg op, onderwijl de harten stelend van zowat alles dat hier boetvaardig voortstompelt. Hij heeft reeds een uitnodiging op zak van Ray en Marianne uit Florida en van Micheline uit mighty Mechelen. Hij ligt hier een einde verderop, in zijn jazzy zwembroek te zonnen tussen de meeuwen en al ziet het er niet naar uit dat hij op deze welverdiende rustdag veel stof gaat doen opwaaien, zal ik hem toch nog even vragen om hier een woordje bij te placeren.

Van harte en tot de volgende,

Tussen haakjes, hoe zit dat precies met die Spielbergjes die ons zouden filmen ?

Onthemende projecten

Fragment uit het dagboek van een meisjestocht

13 november

Ik zette de wekker 's morgens om 7u. → werd 8u. Iedereen sliep nog. Misse, Dominique en Mira. 'K lag al lang wakker en lag te denken aan de brieven die ik kreeg. Die van Jef trof me hard eigenlijk. Hij hield me een spiegel voor... Vond ik mezelf wel de moeite waard om te krijgen ... of te ontvangen.

Ik stond stil op met de bedoeling, terwijl iedereen sliep brieven te schrijven. Naar Hans, Jurgen, ons va, Jef, ... Toen ik uit de badkamer kwam was Mira daar ook. Ik zei dat ik niet de bedoeling had haar wakker te maken. Dat ik brieven wou schrijven en effe tijd daarvoor nodig had. Ze begon ondertussen te eten. Ik schreef 1 brief, at een beetje, zette koffie. We gingen onze kleren wassen, inkopen doen, nog eens naar de post (brief van Beernem die onderweg zou zijn), naar fotoestel laten kijken, ... Mira wilde haar mama bellen. Ze vroeg heel de tijd mijn goedkeuring. Ik vertelde haar dat ze moest doen wat ze wou doen, maar of ze ook even wilde denken aan onze 2-weken-afspraak. Ze vroeg (zoals altijd) of ik kwaad was. Natuurlijk niet, antwoord ik. Ik herinnerde haar eraan dat ze hetzelfde wou doen, naar haar mama bellen, hetzelfde scenario speelde zich af en daarna had ze toch spijt gebeld te hebben.

Vanaf die moment liep ze on-ge-looflijk lastig. Zenuwachtig volgens haar. Ze probeerde constant ruzie te stoken, daagde me uit, was ontegenlijk arrogant en onbeleefd. Ze wist met zichzelf totaal geen blijf.

Op het moment dat we onze zakken pakten om te vertrekken, zei ze doodleuk niet te stappen vandaag. Ik vroeg haar waarom, ze had geen zin. Al onze inkopen die we verdeelden, weigerde ze in haar zak te steken. Ik ging daar geen ruzie om maken en pakte alles bij mij in, waardoor ik met meer dan 20 kg. rondliep. M'n eigen fout, maar ik wou haar haar geruzie niet geven. Dominique zou een eind met ons meestappen. Omdat ze niet in het aanzicht van de mannen lelijk wou doen, pakte ze haar zak. Ze kwam naar beneden en vroeg of ze met me kon babbelen. Ik met haar naar boven. Een sorry-saldo volgde. Mijn hart klopte 120 slagen/min., mijn handen beefden.

We konden vertrekken. Bij het afscheid met Dominique zei hij tegen Mira dat ze heel veel geluk had met mij op tocht te zijn en dat ze zich dat heel haar leven zou herinneren. Ik smolt, wist niet waaraan ik dat verdiende... toch een opluchting van hier tot in Alaska. We deden er meer dan 3u. over die dag.

Onthemende projecten

Toen we aankwamen in Beduer was het donker, ijskoud. Mira was doodop, toch wou ze nog koken. Later wist ik dat ze me te mager begon te vinden. Het is inderdaad zo dat ik veel ben afgevallen. De beweging, stress ... het gaat allemaal door mijn lijf. Ik eet als een paard. Mira helpt mij daarbij. Alhoewel vandaag afschuwelijk moeilijk was, vergeet ik alles wanneer we lachen en babbelen over deze dingen. Het is zij die er telkens over begint, die telkens de boel opensmijft. Mira die maakt dat haar tocht zo loopt. Ik steun, ondersteun en begeleid haar enkel. We zetten onze tenten bij de kerk. Redelijke grindgrond, maar onze tenten stonden. We hadden ongelooflijk uitzicht op het dal, met volle maan en heldere lucht. We kookten aan een tafeltje, zoals Mira had gewenst. Ze was heel moe. Gelukkig was er niet veel wind. Onze tenten zouden niet weg waaien.

14 november

We spraken af dat we vroeg zouden opstaan zodat we de "Mairie"-mensen niet op ons dak zouden krijgen.

6 u. Wekker ging en 'k riep Mira wakker. Dat ging moeilijk. Heel moeilijk. Ze kwam uit haar tent met hoofd-, oor-, keelpijn, en een rothumeur. Het was ijzig koud en nog donker. Ze zette zich neer en kwam niet meer recht. Na een knuffel en wat bemoedigende woordjes zei ze me dat ze vandaag niet zou stappen. OK, dan blijven we hier. Ik kon haar overhalen om toch een paar rondjes rond de kerk te doen. We begonnen stilaan te bevriezen. Na 5 rondjes zette ze zich. Ze stapte toch niet. Ik deed er nog 25 rondjes bij. Om warm te krijgen en na te denken hoe dit aan te pakken.

In Beduer was eens een bakker en gisteren avond at ze alle brood op. 'K begon haar tent en rugzak op te ruimen en vertelde haar dat ik haar hier niet kon verzorgen. Ik had geen pijnstillers meer, er was ook geen apotheker. Ze verstond het, stond op, weende, rookte een sigaret en deed haar rugzak aan. We vertrokken toen het 'n beetje licht werd. Roze lucht, heel helder. Het zou mooi weer worden vandaag. We stapten zo'n uurtje toen ik tot de constatatie kwam dat we een verkeerde GR volgden. De GR 651 i.p.v. 65. GRRRR... Ommekeer en via de grote baan dan maar. Die route viel nog mee. Niet teveel auto's en glooiend.

Later op de dag kwamen we tot nog 'n constatatie. Mijn horloge stond een UUR voor (???) Dus we stonden om 5u. op vanochtend. BLOOS. Ik vergat dinsdag ook nog es mijn muts onderweg. Ze viel uit mijn rugzak. Ik kon dus weer terug. In Cajarc aangekomen, wilden we binnen slapen. De gîtes waren allemaal dicht. Op de mairie wilde niemand ons helpen. Mensen aanspreken dan maar ... ook niet. De presbyteriaanse pastoor liet ons in een vergaderruimte slapen ...Mira kocht een fles pas-soa en dreigde die te zullen uitdrinken. Ik vroeg geen herhaling van vorige keer. Uiteindelijk nam ze 2 slokken, was zo lastig, maar lief als iets en ging slapen.

Onthemende projecten

15 november

Om 7u. ging de wekker vanmorgen. Het was lekker warm in het zaaltje waar we sliepen. Gisteren nog 2 kaartjes op de post gedaan. 'k Stond goed op vanmorgen. Mira stond op en besloot niet te stappen vandaag. Ik ging naar de bakker, maar aangezien die dicht was kwam ik terug en besloot eerst alles op te ruimen. Mira zat op een stoel en bleef daar zitten. Ze bracht meer dan een half uur in de badkamer door en kwam geheel geschminkt met bruine crème inclusief buiten. Aangezien ze niets deed vroeg ik haar of zij misschien naar de bakker wou gaan. Met een snak en een beet zei ze dat ze die niet wist zijn. Ik vloog uit en zei dat ik altijd alles moest doen.

Ik nam mijn jas en stapte kwaad naar buiten. Terug richting bakker. GVD, ze deed niets. Ik kocht 2 chocoladekoeken en 2 broden. Terug binnen zei ze weeral dat ze heel de dag niet zou spreken tegen mij, blablabla. Ik gaf haar 'n koek met chocolade en zei sorry. Sorry dat ik overgevoelig had gereageerd. Ze nam de koek en zette zich ergens anders. Na een lange ontbijtstijl nam ik de koppige Mira vast. Ze begon te lachen, maar ik stond met tranen in mijn ogen. We omhelsden elkaar en zij excuseerde zich voor haar "ambetant" zijn. Ik ook.

Ze wou die dag eens laat vertrekken. Aangezien de presbyteriaanse priester ons vroeg om 9u30 te vertrekken, stonden we dan buiten. Voor de zoveelste keer vroeg ze me of ze haar mama kon bellen. Ik vroeg haar waarom ze dat bleef vragen terwijl we een afspraak maakten dat ze om de 2 weken zou bellen. Ze luisterde niet naar die woorden en bleef naar een ja-antwoord vissen. Ik ging daar niet op in. Ze kende evengoed de afspraak. We vertrokken rond 9u.45. Al na 500 m. zei ze zich neer te zetten. Ze dacht niet dat ze 18,5 km. kon stappen vandaag. Ik ging alvast door. Verderop, na een 3-tal km., bleef ik een 40' wachten op haar. Eindelijk was ze daar. Ze zag me en smees haar rugzak tegen de grond. Ze had juist haar mama gebeld. Alhoewel ik nergens onderweg een telefoonkot had gezien. Ze was blij haar gehoord te hebben en ik vroeg me af waarom ze dan op die manier haar rugzak tegen de vlakke keilde. Ze zei ook met de tocht te zullen stoppen vandaag. Een hele resem tegengestelde boodschappen. Na 5 minuten babbelen en lachen vroeg ze wat ik ervan vond dat ze stopte. Ik vroeg haar wat ze dacht dat ik ervan vond. Ik zei dat ik het in de helft van haar tocht spijtig zou vinden. Ze was nu al zo ver en zoals ze zelf zei was haar mama fier. Ze was duidelijk met mijn voeten aan het spelen.

We vertrokken terug. Na de volgende kilometer hetzelfde scenario. Rugzak neer. Ze ging rusten. Ik zei verder te stappen. We spraken af in Limogne, ik liet de kaart bij haar. Een uurtje stappen verder, zette ik mijn rugzak neer om iets te eten. Ik genoot enorm van effe alleen te stappen.

Onthemende projecten

Stralend weer, heel mooie omgeving en paadjes en stralende blauwe lucht. 'k Voelde mij helemaal tot rust komen. Zo een mooie dag. Nog geen 10 minuten later was Mira daar. Ik verschoot mij een bult. 'k Had haar echt niet verwacht. Zij mij ook niet. Ze had gelopen en iedere auto onderweg tegen gehouden om te vragen of ze me gezien hadden. Ik was zo fier op haar. Ze had echt moeten doorstappen om me in te halen. Zo flink!! We stapten na het eten en het getreuzel verder.

Limogne was een tof stadje. Heel sympathieke mensen, bezige bijen. Omdat we ervan uitgingen dat de gîtes weer gesloten waren, stapten we direct naar de kerk, op zoek naar de pastoor. Ze wisten ons te vertellen dat de gîte communal wel open was. Ik kocht onderweg voor Mira een bal. We maakten ter plaatse eten en 's avonds wou Mira persé nog iets gaan drinken. Ze dronk haar Leffe in 2 teugen uit en voelde zich meteen moe. We hadden een echt toffe dag gehad. 18,5 km. zat niet in onze benen en de sfeer was heel optimistisch. Na de Leffe kreeg ze weer een licht arrogante zatte aanval t.o.v. mij. Al hadden we op voorhand gebabbeld over haar vorige alcoholisch drankje. Ze wou niet weer zo doen tegen mij en weerde op voorhand alle drank. De fles pas-soa, die ze gisteren kocht, raakte ze met moeite aan. Ze goot dan ook heel de fles, samen met de helft van mijn klein flesje wijn vanmorgen weg. Ze beloofde me vandaag zoveel dingen. Dat ze nooit meer drugs zou gebruiken, dat ze naar Gent zou komen, dat ze haar mama veel zou helpen, niet meer ging feesten. Dit allemaal tussen heel de dag door "Ik zie u graag". Ik amuseer me echt met haar. Terwijl we ons douchten waren we allebei heel de tijd aan het zingen. Ten koste van de overige gîtegangers.

Onthemende projecten

NAWOORD: WAT CIJFERS NIET ZEGGEN

"Terra" een Italiaanse filmploeg onderhandelde met het team ontheming over het maken van een documentaire van een voettocht naar Santiago de Compostela. Als volgend jaar hun product klaar zal zijn, zal het juist 25 jaar geleden zijn dat de BRT in de reeks "Ommekaar" de toen spraakmakende reportage over de tweede Oikotentocht uitzond.

Als je de oude video (!) bekijkt - en dat hebben we in de voorbije jaren, samen met jongeren en hun ouders, tot vervelens toe gedaan - valt het op hoe traag, lang uitgesponnen er gefilmd werd, hoeveel er gerookt werd op Oikotenvergaderingen, hoe jong de nu op respectabele leeftijd gekomen pioniers toen nog waren.

De trailer van de nieuwe productie werd ons voor kort aangeboden: een zes minuten durend filmpje waarin drie projecten op verschillende tijdstippen gevolgd worden: een groepje tijdens hun voorbereiding, één onderweg en een laatste tijdens hun laatste kilometers en aankomst.

Wat de teamleden opviel waren de prachtige expressieve beelden en vooral de gelijkenis met de oude documentaire. De gelaatsuitdrukking bij de jongeren van nu is dezelfde als bij die van toen, de woorden die de jongeren gebruiken én de inhoud zijn haast identiek.

Beweren dat er gedurende die 25 jaar niks wezenlijk veranderd is in onze wereld, dat jonge mensen hetzelfde zijn gebleven, dat de onthemingsmethodiek niet verfijnd is, dat het jeugdbeschermingslandschap niet geëvolueerd is, dat de maatschappelijke problemen van nu ook die van toen waren, zou fout zijn.

Maar we lezen eenzelfde angst en onzekerheid, dezelfde onblusbare drang naar echtheid, datzelfde verlangen om op zoek te gaan naar hun ware 'zelf' in de ogen van de jongeren van nu als in die van 25 jaar geleden.

We merken doorheen al die jaren hoe jonge mensen tijdens hun project groeien, bewust worden van zichzelf en hun omgeving en dikwijls voor 't eerst in hun leven naar zichzelf durven te kijken, hun geschiedenis, heden en toekomst onder ogen durven en kunnen zien.

Maar net als toen, begin de jaren tachtig, moeten we toegeven dat velen van hen na de tocht weer wegzinken. Wat ben je ermee als je zelf sterker bent geworden, maar als de bodem onder je voeten evengoed een moeras blijft. Dat wil zeggen: als je context je geen kansen biedt, als je als 17-18-jarige terecht komt in een omgeving die je niet steunt in je tijdens het project opgebouwde elan, maar meesleurt in een negatieve spiraal van drugs, geweld of affectieve verwaarlozing.

Onthemende projecten

Af en toe ontmoeten begeleiders hun jongeren, na tien of vijftien jaar of langer. Niet iedereen van hen leeft in ideale omstandigheden. Maar steeds hoor je de fierheid in hun stem, zie je de trots en vreugde in hun ogen als ze over hun project spreken. Ze hebben het verhaal aan hun kinderen en levensgezel verteld, soms tot vervelens toe.

Onthemende projecten werken in de diepte, traag en op het eerste zicht vaak zonder merk- of meetbaar effect.

Als je tenminste het geluk dat een meisje of een jongen tijdens hun project hebben ervaren niet als een effect beschouwt.

Als je de ervaring die jongeren opdoen en meedragen, dat ze moeilijkheden op eigen kracht kunnen overwinnen, dat ze een haast onmogelijk geacht project toch tot een goed einde kunnen brengen, als je die ervaring niet als een effect beschouwt.

Als je ervan uitgaat dat iemand die in een psychiatrie, gevangenis of opvangtehuis verblijft, mislukt is in zijn leven.

Als je de innerlijke waarde van een persoon niet meetelt in de balans van het leven.

De tocht is een baken waar ze hun leven op oriënteren, een haak in de rots waar ze zich aan kunnen optrekken.